

nr. 77 / 21 iunie – 04 iulie 2015 – apariție bilunară

DIMITRIOS

foaia parohială a Bisericii Sf. Dumitru - Poșta

www.sfantuldumitru posta.ro

<https://www.facebook.com/RevistaDimitrios>

CVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

Grija de mine și grija de tine

pr. paroh Mihai Gojgar

În discuțiile preliminare cu restauratorul picturii murale a Bisericii Sf. Dumitru am abordat, evident, și chestiunile ce țin de organizarea șantierului, de frontul de lucru și de obligațiile financiare ale parohiei. Atunci când mi-a spus că pentru continuitatea lucrărilor, fără să ne întrerupem activitatea și pentru a putea încheia în termenul stabilit, ar fi necesară o sumă lunară de 30.000 de lei, am rămas mut. Suma, rezultată dintr-un simplu calcul aritmetic, mi-a provocat un vertij. De unde să scoatem noi 300 de milioane de lei vechi? Dacă aș fi avut o oglindă, mă gândeam că arătam ca Grigore Vasiliu Birlic rostind obsesiv „viceversa”, în *Două lozuri*. O grijă în plus. Din fericire, discuția aceea a fost acum câteva luni și, cum timpul temperează izbucnirile momentului, am reușit să îmi recapăt liniștea și încrederea în reușita proiectului.

Dar a fost un moment de cumpănă, de îngrijorare. Probabil că rugăciunea în comun cu dumnea-voastră, ajutorul lui Dumnezeu, invocat la fiecare Sfântă Liturghie prin frumosul text de la final, au reușit să-mi redea azuriul speranței. Mă întreb, însă, ce fac ceilalți care nu beneficiază de un astfel de suport spiritual, emoțional? Grijile lumești sunt o chestiune ce ține de cotidian. Toți avem preocupări din sfera concretului: salariu, rată, obligații, reparații, spitalizări și cazări.

Duminica pe care o respirăm azi este a III-a după Rusalii, având adnotată în calendar explicația esențializată a pericopei evanghelice: *Despre grijile vieții*. Fragmentul citit în cadrul Sfintei Liturghii, Matei VI, 22-33, face parte din cea mai cunoscută și mai întinsă cuvântare a Mântuitorului din Noul Testament, Predica de pe munte. De aici ne invită Biserica să ne extragem o parte din răspunsuri la dilemele și provocările zilnice legate de bani și neliniști materiale.

Chiar primul verset al textului evocat mai sus exprimă necesitatea unei perspective corecte, luminoase, optimiste: *Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat* (v. 22). Altfel spus, optica, dincolo de a fi un capitol important în fizică, este și un prim răspuns la întreaga problematică arătată aici. Depinde cum vezi lucrurile, depinde cum te raportezi la ele, depinde care îți este ținta. Dacă vrei să te strecoari prin jungla fiarelor moderne, ispititoare și fatale în același timp, ca lăcomia, comoditatea, luxul, confortul dus la nepăsare de ceilalți, chiar prin metodele născute în șerpărie, atunci, se va întâmpla ce spune Hristos în versetul 23: *Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care e în tine este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult!*

Mântuitorul evidențiază distincția între cele două perspective, finalizate, în cele din urmă, cu două atitudini. *Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui mamona* (v. 24). Ca și cum te-ai putea uita la lume chiorâș, cu un strabism manifest, încercând să îmbini două lumi ireconciliabile. E de preferat să rămâi chior, traducând asta printr-o lipsă de apetență în deslușirea sensurilor bănești ale existenței noastre, dar printr-o talie duhovnicească subțire. Da, e un portret al celui care *nu se descurcă*, celui care nu știe să dea șpagă, să fenteze, să păcălească, să deturneze, să miște ceva. E de preferat să fii chior pentru că înțelepciunea populară ne liniștește: are Dumnezeu grijă și de barza chioară. *Priviți la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe, și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește. Oare nu sunteți voi cu mult mai presus decât ele?* (v. 26) Nu suntem (continuare pe pagina 2)

noi mai mult decât o pasăre, decât o barză? *Deci, nu duceți grijă, spunând: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca?* (v. 31) Cum, Doamne, să nu ducem grijă? Trebuie să o facem, cum să nu? Dar să nu fim exagerați, disperați, uitând că Dumnezeu are grijă de toate.

Poate că dacă nu am avea pâine pe masă acum, ne-am pune întrebarea unde este Dumnezeu și de ce nu intervine să ne astâmpere foamea. Dar pentru că mă adresez unor oameni care, cei mai mulți, au acest minimum, vă invit la o destindere a frunții și o privire mai caldă îndreptată spre ceilalți, spre Dumnezeu. După cum spunea Părintele Arsenie Boca, grija omului de Dumnezeu simplifică grija omului de om, așa încât lăsându-ne luminați

de el, poate soluțiile ne vor apărea mai clar. Despre grijile vieții a fost vorba aici, dar grijile lui 2015, procente, dobânzi și comisioane, sunt împinse la extremitatea orizonturilor noastre. *Că după toate acestea se străduiesc neamurile; știe doar Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de ele* (v. 32). Se nasc în fața noastră grijile veșnice: Dumnezeu, semenii, eu.

„Îmi ești necesar pentru a înlocui grija de mine cu grija de tine, pentru a te pune în locul eului meu. Atât de intim îmi devii, atât de una cu mine, atât de mult te atrag în centrul existenței mele, încât îmi substitui eul meu”. (Părintele Dumitru Stăniloae, *Ascetica și Mistica*)

SF. IERARH GRIGORIE DASCĂLUL - MITROPOLITUL ȚĂRII ROMÂNEȘTI

Tănase-Laurențiu Bujdoveanu

Considerat a fi cel mai de seamă Mitropolit al Țării Românești din sec. al XIX-lea, Sf. Ierarh Grigorie Dascălul a rămas astfel în memoria Bisericii și a neamului românesc, pentru viața duhovnicească și activitatea sa culturală fiind supranumit *Dascălul*.

Pe numele de mirean Gheorghe Miculescu, Sf. Ierarh Grigorie Dascălul se naște la București în 1765, la vârsta de 7 ani urmând școala elementară de la Mănăstirea Sf. Sava (ale cărei vestigii au fost descoperite recent în zona statuiilor din Piața Universității). Apoi, tânărul Gheorghe ajunge la Mănăstirea Neamț, unde întâlnește o atmosferă de înaltă trăire duhovnicească și culturală, sub ascultarea Sf. Paisie Velicicovski. Aici, tânărul Gheorghe este tonsur în monahism în 1790, cu numele de Grigorie. Rând pe rând, participă la traduceri din elinește a multor scrieri ale sfinților părinți. Este recunoscut ca fiind erudit și, în acest sens, este solicitat de către Mitropolitul Ungro-Vlahiei, Dositei Filitti, pentru alte traduceri din sfintele cărți. Devine, pentru un timp, bibliotecarul Mitropoliei din București.

În anul 1802 ierodiaconul Grigorie revine la Mănăstirea Neamț, în 1812 ajunge în Sf. Munte Athos, iar în 1820 este prezent în Mănăstirea Antim și apoi la Mănăstirea Căldărușani. Aici îl surprinde (în 1823) propunerea de a urca în scaunul Mitropoliei Țării Românești, lucru pe care-l acceptă foarte greu, la insistențele Domnitorului Grigorie Dimitrie Ghica. Devine primul Mitropolit care nu este ales, tradițional, dintre episcopii de la Buzău sau Râmnic. Fiind Mitropolit al Țării Românești, timp de unsprezece ani (1823-1834), Sf. Ier. Grigorie Dascălul ajunge să fie numit chiar locțiitor al Domnitorului (1828-1829), după care însă cunoaște patru ani de pribegie, impusă de ocupantul rus, revenind în București la anul 1833. Va trece la cele veșnice în 1834, la data de 22 iunie.

În timpul cât a fost Mitropolit, Sf. Ierarh Grigorie Dascălul s-a preocupat îndeaproape de reeditarea celor 12 volume din *Viețile Sfinților* sau de restaurarea Catedralei Mitropolitane din București, desfășurând o neobosită activitate cultural-misionară și social-culturală, întemeind școli teologice, hirotonind preoți vrednici și învățând neîncetat la păstrarea dreptei credințe. La data de 21 mai 2006, de ziua hramului Catedralei Patriarhale, are loc Canonizarea Sf. Ierarh Grigorie Dascălul, ale cărui moaște se află spre închinare la Mănăstirea Căldărușani (jud. Ilfov). Astfel, cu zi de pomenire în 22 iunie în Calendarul Ortodox, Sf. Ierarh Grigorie Dascălul întregeste oastea sfinților ocrotitori ai ortodoxiei și neamului românesc.

DE CE A APĂRUT PRĂZNICUL SF. APOSTOLI PETRU ȘI PAVEL?

Georgian Radu

Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel este rânduit de Biserică în cinstea celor doi apostoli, fiind prilejul să ne amintim că ei posteau înainte de a porni la propovăduire sau atunci când faptele lor aveau o importanță majoră în iconomia mântuirii celor pe care aveau să-i întâlnească. Acest post mai era numit în vechime și Postul Cincizecimii, datorită darurilor Sfântului Duh care s-au pogorât peste Sfinții Apostoli. Creștinii primelor veacuri posteau pentru a nu se lua de la ei darurile Duhului Sfânt care s-au pogorât, nu doar peste Apostoli, ci peste toți creștinii, la Cincizecime. Durata postului variază în funcție de data Paștilor. Când Paștele se prăznuiește spre sfârșitul lunii aprilie sau începutul lunii mai, are o durată redusă.

SFÂNTUL NICETA DE REMESIANA

Filip Scarlat

La data de 24 iunie Biserica noastră îl pomeneste pe Sfântul Niceta de Remesiana, episcop trăitor în secolul al IV-lea. El s-a născut în jurul anului 340, în cetatea de la care își va trage și numele, cetatea Remesiana, în regiunea Dacia Mediteranee, azi Bela Palanka în Serbia. În pofida originii sale daco-romane, sfântul și-a petrecut prima parte a vieții sale în Apus, precum se vede în stilul și compoziția scrierilor sale. Sfântul Niceta a dus o intensă activitate misionară de-a lungul Dunării. În scrierile sale el vorbește împotriva practicării genethliologiei, a horoscopului.

Episcopul a acordat o atenție deosebită și aspectului practic al vieții bisericești: "Când se cântă, toți să cânte; la rugăciune, toți să se roage; când se citește, să se facă liniște ca toți să audă la fel ceea ce citește lectorul, iar nu unii rugându-se cu voce tare, să facă zgomot. Dacă sosești mai târziu, în timp ce se citește, adoră numai pe Domnul, închină-te și ascultă cu atenție." Referitor la rugăciunea în timpul nopții, Sfântul Niceta explica avantajul acestei practici astfel: "Liniștea și solitudinea nopții reprezintă un timp favorabil pentru rugăciune și foarte potrivit pentru cei care veghează. Cu ocupațiile lumești date la o parte și atenția nedivizată, omul întreg, în vremea nopții, simte prezența divină".

2 IULIE - SFÂNTUL ȘTEFAN CEL MARE

Teodora Popcean

Binecredinciosul Ștefan a dat dovadă, de-a lungul întregii sale domnii, de o profundă credință în Dumnezeu, de smerenie și evlavie, având o deosebită evlavie față de Maica Domnului și față de sfinții mucenici militari: Sf. Gheorghe, Sf. Dimitrie și Sf. Procopie.

Preocupat din ce în ce mai mult, mai ales în a doua parte a vieții, de viața veșnică și de mântuirea sufletului său, Ștefan cel Mare își dăruiește mare parte a averilor înzestrării de biserici și mănăstiri și cere mereu rugăciunile Bisericii pentru sufletul său, familia sa, dar și pentru oștenii săi căzuți în luptă și pentru întreaga țară.

Potrivit tradiției, Ștefan ar fi ridicat câte o biserică sau mănăstire după sau în amintirea fiecărei bătălii, și într-adevăr, acesta a ridicat multe biserici pe locurile unor bătălii purtate, cu ceva vreme în urmă. Mulțumind atât pentru victorii cât și pentru înfrângeri, a înzestrat cu multe daruri și beneficii o mulțime de biserici și mănăstiri din cele care existau deja în Moldova sau la Sfântul Munte, pentru care este pomenit până în ziua de astăzi, ca unul dintre marii binefăcători.

Lăcașul care s-a bucurat de cele mai mari dării din partea domnitorului, pe care o numea „mănăstirea noastră”, a fost Zografu, astăzi mănăstire bulgărească, care fusese mai înainte înzestrată și de Alexandru cel Bun, dar intrase în declin odată cu scăderea sprijinului moldovenesc în perioada de instabilitate politică din Moldova de după moartea lui Alexandru cel Bun.

În jurul personalității lui Ștefan cel Mare s-a construit, încă de când acesta era în viață, dar mai ales după moartea sa, aura unui personaj de legendă – de erou și sfânt în același timp, făcând obiectul venerației atât pentru calitățile sale militare și justițiare, cât și ca un personaj miraculos. I se atribuie, direct sau indirect, o serie de minuni, din care unele cu semnificație militară.

Biserica Ortodoxă Română a hotărât canonizarea Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, punând în prim plan calitățile sale de apărător al creștinătății, ctitor de sfinte lăcașuri și binefăcător al Bisericii. Hotărârea a fost adoptată în iunie 1992, iar Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române i-a stabilit ca dată de prăznuire ziua de 2 iulie.

SFINȚII APOSTOLI PETRU ȘI PAVEL - PICTURA MURALĂ DE PE FAȚADA BISERICII SF. DUMITRU

pr. paroh Mihai Gojgar

Deasupra intrării în Biserica Sf. Dumitru, de-a stânga și de-a dreapta Ocrotitorului istoric, se află reprezentații Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Desigur, acoperiți de schele, se observă mai greu. Nădărdum că lăcașul va depăși cât mai repede perioada restaurării și cei doi apostoli vor fi văzuți cu ușurință.

Ca urmare a incendiului din 1847, care a deteriorat o bună parte din pictură, cupola centrală și semibolta pronaosului, precum și partea superioară a pereților verticali, au fost pictate din nou, în 1942, de către pictorul C. Vasilescu, în stil neobizantin, în tehnica „ulei”. Tot în acea perioadă, s-au pictat în exterior, în tehnica „a fresco”, pe fațada de vest, cei 12 apostoli și icoana de hram, „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie”, precum și „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, de către pictorul Ion Dogărescu.

Sfântul Apostol Petru este reprezentat având în mână dreapta Sfânta Evanghelie, iar în stânga două chei. Cheile de pe icoana Sf. Ap. Petru înseamnă *Cheile Împărăției Cerurilor*, pe care Domnul nostru Iisus Hristos în timpul vieții sale pământești, a făgăduit că le va da acestui mare apostol pentru mărturisirea lui hotărâtoare, că El este Fiul lui Dumnezeu. „Și venind Iisus în părțile Cezareii lui Filip, îi întreba pe ucenicii Săi zicând: „Cine zic oamenii că sânt Eu, Fiul Omului? Iar ei au răspuns: Unii, Iona Botezătorul, alții Ilie, alții Ieremia sau unul dintre prooroci. Și le-a zis: Dar voi cine ziceți că sânt? Răspunzând Simon Petru a zis: Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu” (Mt. XVI 13-16). După obiceiul popoarelor vechi precum și al evreilor, înmânarea cheilor înseamnă încredințarea stăpânirii asupra casei sau asupra averii. De această putere este legată și aceea de a lega și a dezlega păcatele oamenilor. Prin urmare, când Mântuitorul i-a dat Sf. Ap. Petru cheile, prin aceasta l-a împuternicit să lege și să dezlege păcatele oamenilor: „Și orice vei lega pe pământ va fi legat și în ceruri și orice vei dezlega pe pământ va fi dezlegat și în ceruri” (Mt. XVI, 19). Deoarece Sf. Ap. Petru, cel dintâi a mărturisit că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, tot cel dintâi dintre Apostoli a primit și făgăduința că va avea *Cheile Împărăției Cerurilor*, cel dintâi a fost împuternicit să lege și să dezlege păcatele oamenilor. Această putere au primit-o toți apostolii, iar în mod egal, iar de la ei au primit-o episcopii și preoții.

Sfântul Apostol Pavel are, de asemenea, în mână dreaptă Sfânta Evanghelie, iar în stânga o sabie. Sabia înseamnă propăvăduirea sânguitoare a cuvântului lui Dumnezeu. De două ori în scrierile sale Ap. Pavel înfățișează cuvântul sub chipul sabiei. În epistola către creștinii din Efes, vorbind despre lupta necontenită, care-l așteaptă cu căpeteniile, domniile și stăpâniiile veacului acesta și împotriva duhurilor răutății celor de sub cer, dă sfat efesenilor să se îngrijească de armele duhovnicești, în numărul cărora arată și sabia duhovnicească, care simbolizează cuvântul lui Dumnezeu (Efes. VI, 12, 17). În epistola sa către Evrei, ca să arate puterea și lucrarea cuvântului lui Dumnezeu, Sf. Ap. Pavel îl aseamănă cu o sabie ascuțită de amândouă părțile, arătând că, cuvântul lui Dumnezeu lucrează mai puternic decât ea. „Căci cuvântul lui Dumnezeu e viu și lucrător și mai ascuțit decât orice sabie cu două tăișuri și pătrunde până la despărțirea sufletului și duhului, dintre încheieturi și măduva, și destoinic este să judece simțirile și cugetările inimii”. (Evr. IX, 12)

De asemenea, notăm și faptul că numai el, dintre toți Sfinții Apostoli, a fost decapitat, privilegiu acordat în calitate de cetățean roman.

„Cei ce sunteți între apostoli, mai întâi pe scaun șezători și lumii învățători, stăpânului tuturor rugați-vă, pace lumii să dăruiască și sufletelor noastre mare milă” (Troparul Sfinților Apostoli Petru și Pavel).

Biserica Sf. Dumitru – Poștă
Str. Franceză Nr.1 Sector 3,
București
0727 394 631

RO 02 RZBR 0000 0600 1219 1317 – LEI
RO 18 RZBR 0000 0600 1435 9658 – EURO
RO 93 RZBR 0000 0600 1435 9666 – USD
Raiffeisen Bank, Agenția Decebal.

Redacția:

Coordonator: Pr. Mihai Gojgar
Redactor-șef: Teodora Popțean
Tehnoredactare: Emanuel Tudor
Distribuție: Mihaela Iancu

Tipar: **Eprintare.ro**

Adresa (punct de lucru): Strada Corvinilor nr. 5,
parter sector 6, București

ISSN 2393 – 4859 / ISSN-L 2393 – 4859